

Lounais-Suomen alueellinen romaniasiain neuvottelukunta

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2017

Romaniasiain hoito ja lähtökohdat Lounais-Suomessa ja Länsi- ja Sisä-Suomessa

Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimialueelle asetettu romaniasiain neuvottelukunta toimii Lounais-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastojen toimialueilla, ja sen erikoissuunnittelijan virka on sijoitettu Lounais-Suomen aluehallintovirastoon. Lounais-Suomen alueellisen romaniasiain neuvottelukunnan toimikausi on 1.1.2017 – 31.12.2019

Vuoden 2010 syksynä hyväksytyt kokonaisvaltainen ja konkreettisia toimenpide-ehdotuksia sisältävä Suomen romanipoliittinen ohjelma on hyvä tavoite, kun jatkossa toteutetaan romanipoliittikkaa. Ohjelmaa jalkautetaan kuntiin sekä muiden toimijoiden ja yhteistyötahojen tietoisuuteen. Romanipoliittisesta ohjelmasta välittyy aito pyrkimys vahvistaa romaniväestön osallisuutta ja osallistumista.

Tehtävät

Lounais-Suomen alueellisen romaniasiain neuvottelukunnan tehtävät

Seurata: romaniväestön yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien ja elinolosuhteiden kehitystä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä antaa viranomaisille lausuntoja näissä asioissa

- **tehdä** aloitteita ja esityksiä romaniväestön taloudellisten, koulutuksellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten elinolosuhteiden parantamiseksi sekä romaniväestön työllistymisen edistämiseksi
- **edistää** romaniväestöön kohdistuvan syrjinnän poistamista
- **edistää** romanikielen ja kulttuurin vahvistumista
- **tukea** paikallisten romanityöryhmien toimintaa sekä kannustaa kuntia kuluvana vuonna 2017 perustamaan paikallisia verkostoromanityöryhmiä.

Tiedotus

Neuvottelukunnan toiminnasta ja romanikulttuurista tiedottaminen sidosryhmille ja yhteistyötahoille on tärkeä osa-alue. Tiedotuksessa painoalueet ovat romaniperheet, koulu- ja opetustoimi, työvoimahallinto, sosiaalipalvelut, yliopisto, opettajan valmistuslaitokset, poliisi, oikeuslaitos ja seurakunnat.

Yhdenvertaisten mahdollisuuksien vahvistaminen edellyttää tiedon ja vuorovaikutuksen lisäämistä.

Toimenpiteet:

- järjestetään tiedotustilaisuuksia paikallisten romanityöryhmien kanssa yhdessä, kunnat ja seutukunnat
- aloitteiden ja romanikulttuurin vahvistamiseen liittyvä aktiivinen tiedottaminen medioille, alueellisesti ja paikallisesti
- neuvottelukunnan jäsenet tiedottavat neuvottelukunnan toiminnasta eri yhteistyötahoille, romaneille ja pääväestölle

Koti - Kasvatus – Koulu + Työllisyys (KKK+T)

Varhaiskasvatus ja esiopetus tukevat romanilasten oppimis- ja koulunkäyntivalmiuksien kehittymistä. Niiden panos on selvästi havaittavissa koulumenestykseen.

Toimenpiteet:

- tuetaan vanhemmuutta, tiedottaen ja ohjaten perheitä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen piiriin.
- Kannustetaan kuntia hyödyntämään mahdollista valtionavustusta romaniväestöön suuntautuvan perhetyön ja ammatillisesti pätevien, romanitaustaisten perhetyöntekijöiden palkkaamiseen
- yhteistyössä vanhempien, opettajien, kouluviranomaisten ja oppilashuoltoryhmien sekä paikallisten romanityöryhmien kanssa. Tuetaan lasten- ja nuorten koulunkäyntiä peruskoulussa.
- tiedotetaan nuorille ja aikuisille romaneille perusopintojen tärkeydestä, joiden työllistymistä haittaa esim. peruskoulun päättötodistuksen puuttuminen tai puutteet ammatillisista opinnoista
- tarvittaessa suositellaan kunnille romanitaustaisen koulunkäynninohjaajan palkkaamista tukemaan ja vahvistamaan lasten- ja nuorten koulunkäyntiä sekä identiteettiä.
- tuetaan ja ohjataan nuoria jatko-opintoihin.

Kieleen ja kulttuurin ylläpitämiseen liittyvät asiat

Perustuslaki: laki yhdenvertaisuudesta § 6, oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin § 17.3

Keskeinen osa kulttuurisista oikeuksista on oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin. Romanikielen kulttuurinen merkitys identiteetin säilyttämisessä on ainutlaatuisen suuri.

Toimenpiteet:

- kannustetaan romanioppilaita romanikielen opiskeluun
- kouluviranomaisiin pidetään yhteyttä kielen- ja kulttuurin opetuksen järjestämisessä.
- tuetaan opetushallituksen järjestämää kielipesätoimintaa kunnallisten romanityöryhmien kanssa
- romaniyhteisön leiritoiminta, jossa yhtenä teeman romanikieli, kulttuuri ja historia
- vanhemmuuden tukeminen

Asuntoasiat:

Romaniväestön asuminen on monesti riippuvainen kunnan tarjoamista vuokra-asunnoista. Usealla se on ainoa mahdollisuus saada asunto. Yksityisillä vuokra- asuntomarkkinoilla tulee esteeksi korkeat takuumaksut sekä ennakkoluuloiset asenteet. Asunnon hankinnassa viranomaisten tulisi ottaa huomioon myös asiakkaan tarve. Asunnon puuttuminen heikentää yksilön elämisen mahdollisuutta ja tulevaisuuden suunnitelmallista rakentumista.

Toimenpiteet:

- romanien asuntotilanne vaatii yhteistyötä kunnan viranomaisten kanssa.
- järjestetään yhteisneuvottelu- ja keskustelutilaisuuksia asuntoviranomaisten sekä paikallisten romanityöryhmien kanssa.

Työskentelyn painoalueet vuonna 2017

- tiedotus
- varhaiskasvatus
- vanhemmuuden tukeminen
- koulutuksen ja työllistymisen tukeminen sekä -työmarkkina tilanteiden edistäminen sekä tehostetut työvoimapalvelut
- kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen liittyvät asiat ja kielipesätoiminta
- asuntoasiat
- vuoden 2017 yhteiset valtakunnalliset tapahtumat
- pyritään järjestämään kunnallisten romanityöryhmien kanssa yhdessä aluekohtaisia kuulemistilaisuuksia (aikuiset sekä nuoret - ja lapset erikseen).
- Ollaan mukana Romaniverkosto (platform) rakentamassa - **Sanoista Tekoihin, RONK:n EU-hanke 2016- 2017.**
- Tavoitteena hankkeessa on: Luoda verkosto vahvistamaan ROMPON tunnettavuutta kuntatasolla. Tuketaan alueellisten ja paikallisten verkostojen syntymistä romanien, viranomaisten ja muiden toimijoiden välillä. Etsitään tapoja valtavirtaistaa sukupuolten välistä tasa-arvoa Rompon toimenpiteiden toteuttamisessa.

Sanoista Tekoihin- toiminnot vuoden 2017 aikana:

- Alueseminaarit romanijärjestöille
- Romaninaisten tapahtumat
- Raportointi neuvottelupäivistä, seminaareista ja uutiskirje

Vuoden 2017 yhteiset valtakunnalliset ja alueelliset tapaamiset

- neuvottelukuntien yhteiset neuvottelupäivät syksy 2017. Järjestys vastuussa valtakunnallinen romaniasiain neuvottelukunta/VRONK
- Lounais-Suomen alueellisen romaniasiain neuvottelukunnan koulutustapahtuma kunnallisten romanityöryhmien- ja eri yhteistyötahojen kesken
- yhteistyö kunnallisten romanityöryhmien- ja valtakunnallisten hankkeiden ja projektien kanssa
- valtakunnallinen RONK/STM ja alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien tapaamiset sekä yhteistyö ja verkottuminen alueella toimivien romanijärjestöjen kanssa
- säännölliset tapaamiset alueellisten ja valtakunnallisen romaniasiain neuvottelukuntien virkamiehet/yhteistyökokoukset.

ROMANIPOLIITTISEN OHJELMAN SISÄLTÖJEN JALKAUTTAMINEN KÄYTÄNTÖÖN

"Romanipoliittisen ohjelman visio on, että vuonna 2017 Suomi on edelläkävijä romaniväestön yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämässä Euroopassa."

Ohjelman jalkautuminen on ensiarvoisen tärkeä ja Lounais-Suomen alueellinen romaniasian neuvottelukunta tekee yhteistyötä alueellisten neuvottelukuntien, valtakunnallisen romaniasian neuvottelukunnan, kuntien eri hallintokuntien, paikallisten romanityöryhmien, työvoimaviranomaisten, aluehallintovirastojen (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kesken (ELY)

Tiedotetaan ja järjestetään informaatiotilaisuuksia, yhteistyökokouksia, koulutuksia sekä jaetaan tietoa sähköisesti.

Tavoitteiden toteutumiseksi neuvottelukunta kokoontuu vuoden 2017 aikana neljä - viisi kertaa. Neuvottelukunta jalkauttaa *Sanoista tekoihin Romaniverkostoa rakentamassa* hankeen toiminnoista ja tiedottaa siitä alueellisesti ja näin kuntien rooli korostuu, kun he saavat tietoa hankkeen sisällöistä.

Erikoissuunnittelija pyrkii osallistumaan kunnallisten romanityöryhmien kokouksiin tarpeen mukaan sekä antaa informaatio-ohjausta eri yhteistyötahoille ja romaneille.

Kunnallisten romanityöryhmien kokoonpanossa on alueellisen neuvottelukunnan edustaja sekä tarvittaessa erikoissuunnittelija konsultoi

Pyritään parantamaan ja edistämään romaniväestön työmarkkina-asemaa. Tehdään yhteistyötä eri oppilaitosten, työ- ja elinkeinotoimiston, työvoimapalvelukeskuksen ja ELYN:n kanssa.